

कोविदाः । शिरः समं तथा वृत्तमावर्त्तयन् भूषितम् । केशश्च
 ऋद्वक्षैव बह्वक्षैव पूजिताः । ऋजुता कर्णयोश्चैव तीक्ष्णता
 तनुता तथा । अदीर्घरोमता चैव प्रशस्ता विप्रकीर्तिता ।
 सुवृत्ताङ्गुलिताश्चैव धन्यां ग्रीवां बिदुर्बुधाः । केशरश्च
 जटाहीनो ऋद्वक्षैव प्रशस्यते । सुबद्धश्च दृढश्चैव स्तब्धो-
 वाहस्य पूजितः । दक्षः प्रशस्त विपुलं निर्गतं विशरं च
 तत् । ऋजुवृत्तसमौ बाहू गूढं जातु प्रशस्यते । अवक्रा
 मांसहीना च वाजिजङ्घा प्रशस्यते । शुभं स्मृतं सुवृत्तं च
 समं चैव नतोन्नतम् । कूर्चमेव विधं विद्यादुपनिषद्गणवि-
 र्जितम् । दृढमण्डलिकायुक्तो वर्त्तुलः क्षिप्रसन्धकः ।
 खुरः खरखुराकारः प्रशस्तः स सुदाहृतः । पार्श्वे चैव समे
 दृष्टे जङ्घ्र्यमांसोपशोभिते । अविलम्बि सुवृत्तं च उदरं
 चातिपूजितम् । नातिदीर्घं समं पृष्ठं किञ्चिच्च विनतं
 शुभम् । सुवृत्ता चैव पीना च कटिर्धन्या प्रकीर्तिता ।
 ऋदुस्त्रिगुणायतैर्युक्तं बालैः पुच्छं प्रशस्यते । वृषणौ च समौ
 दृप्तौ द्विपल्लवावलोमशौ । जग्वर्णविहीनं तु ह्रस्वं मेहन-
 मिष्यते । अरुपूषं परं चैव शोभनं चोरकद्वयम् । पूर्व-
 जङ्घे च जङ्घादि खुरान्तं चापि पश्चिमम् । शास्त्रिहो-
 त्रादिभिः प्रीक्तं सुनिभिः पूर्ववेदिभिः ।

आवर्त्तलक्षणम् "विंशतिस्तु शुभाः प्रोक्ताः षट्सप्तशुभाः"
 स्मृताः । उत्तरोऽप्रमाणस्यास्तत्त्वावर्त्ताः शुभावहाः । सृङ्गणोश्च
 या प्रोक्ताः सर्वकामफलप्रदाः । तयश्चैवाय चत्वारो वाजिनो-
 यस्य रोमजाः । द्वौ बाललाटजौ यस्य स तु धन्यतमः स्मृतः ।
 आतुपूष्यां स्थिताश्चोर्ध्वं ललाटे रोमजास्तथः । त्रि.श्रेणी
 नाम सा ख्याता भर्तुः सर्वार्थसाधिनी । शिरःकेशान्त-
 योर्मध्ये अशोनामाभिधीयते । तत्त्वावर्त्तः स्थितोऽश्वस्य
 भर्तुर्जयविवर्द्धनः । घण्टावन्समीपस्थो त्रिगालः
 कीर्तितो बुधैः । तस्मिन्देवमणिनाम रोमजः शुभकत्
 स्मृतः । कर्णमूले तथा बाह्वोः केशान्तो मस्तके तथा ।
 आवर्त्ताः पूजिता नित्यं विशिष्टास्तु त मस्तके ।
 आवर्त्ता यस्य चत्वारो वाजिनो वक्षसि स्थिताः । एका
 कण्ठे भवेत् स्मृतं स धन्यः सर्वकामदः । रन्ध्रे चैव सदा
 भर्तुः शंसितार्थप्रदोमतः । उपरन्ध्रोद्भवश्चैव रोमजश्चाति
 पूजितः । शङ्खचक्रगदापद्मशुक्तिवज्रोपमाश्च ये । विशेषेण
 शुभाः प्रोक्ता रोमजाः शुभदेशजाः । अत जङ्घ्र्यं प्रव-
 च्यामि रोमजानशुभाय यान् । भर्तुः क्लेशवहान् सर्व-
 ऋनप्राणापहारकान् । नासिकापुटयोर्मध्ये प्रदेशः
 प्रोष्ठ उच्यते । तत्र भर्तुर्विनाशाय रोमजोऽश्वस्य

कीर्तितः । जङ्घ्र्यो नासिकाच्छिद्रात् स्वामिनः क्लेश-
 दायकः । गण्डजश्चैव भर्त्तारं हन्यावर्त्तो दुरासदः ।
 अशुपातः ससृष्टिः प्रदेशश्चक्षुषोरधः । तत्त्वावर्त्तो भवेद्भीनः
 स्वामिनः कुलनाशनः । अपाङ्गादुद्ग्राह्ये चैव प्रदेशः
 शङ्ख उच्यते । तत्र भर्तुर्विनाशाय भवेद्वाहस्य रोमजः ।
 भ्रुवो देशे ससृङ्गूत आवर्त्तो नैव पूजितः । सुहृद्वियोगकल-
 स्याङ्गर्तुर्गर्वावसादकः । सव्यां ग्रीवां शिरां विद्यात्तत्त्वावर्त्तस्तु
 कुत्सितः । कक्षयोश्चापि संप्रामे स्वामिनं चाशु घातयेत् ।
 चिवुकस्य समीपस्थो वामदक्षिणभागतः । प्रदेशस्तु हनुर्नाम
 तत्त्वावर्त्तो हि दारुणः । अधरोऽश्वस्य चाधस्तु चिवुको हि
 प्रसिद्धकः । तस्मिन् पापो भवेद्भर्तुः कर्णयोश्चापि रोमजः ।
 कण्ठस्थाय निगालस्य मध्ये बालक उच्यते । तत्त्वावर्त्तः
 स्थितः पापः स्तब्धसन्निगतश्च यः । अधस्ताञ्चक्षुषो-
 र्चैव पन्थिः कूर्च इति स्मृतः । तत्त्वावर्त्तः स्मृतो भर्तुः
 संप्रामे जीवितान्तकत् । कूर्चादष्टाङ्गुलं चोर्ध्वं पार्श्वयोः
 ककता स्मृता । तत्र भर्तुः शराघातैर्जीवितान्ताय रोमजः ।
 कर्तुं दृष्टमश्वेव सुव्यक्तसुपलक्ष्यते । वाजिनो यस्य तत्रस्थ
 आवर्त्तस्तु विनाशकत् । कर्तुदस्य पुरोभागे समीपे वाह
 उच्यते । भर्तुः सुतसमेतस्य तस्मिन् नाशाय रोमजाः ।
 काकसे तु हयस्य स्यादावर्त्तो यस्य दारुणः । रणे हतः समं
 भर्त्ता जग्यादैः स विलुप्यते । क्रोडे चैवाशने चापि हृदये
 चैव वाजिनः । आवर्त्ताः स्वामिघाताय भवन्त्येते न
 संशयः । पार्श्वयोरोमजो यस्य स चाश्वोनयति क्षयम् । सपक्षं
 चाशु भर्त्तारं नीहाराब्जु यथाम्बुजम् । कूर्चस्याधः प्रदेशस्तु
 कुष्टिश्च परिकीर्त्तितः । अधन्यस्तत्र वाहस्य जघन्यो जातु-
 जश्च यः । नाभिजोऽसृङ्गजश्चैव त्रिकजश्च विशेषतः ।
 पुच्छमूलस्थितश्चापि नैव धन्यः प्रकीर्त्तितः । कुक्षौ
 व्याधिः, क्षयायेव रोमजाः कुक्षिसंभवाः । पार्श्व-
 बलिमध्यस्था नैव धन्या प्रकीर्त्तिताः । स्निग्धजः खुरजश्चैव
 यस्यावर्त्तो हि वाजिनः । लङ्गावर्त्तः स विख्यातो भर्तुः
 सर्वार्थनाशकः । शतपादीति विख्यातस्तथा वै सुकुलोऽपरः ।
 आवर्त्तश्चैव संघातः पादुकश्चाङ्गपादुकः । शुक्तिर्वावली-
 दश्च आवर्त्तः कीर्त्तितोऽपि । वाजिदेहगतः सम्यक्
 शुभाशुभनिवेदकः । शतपादीसमाकारः शतपादीति
 कीर्त्तितः । जातोऽसृङ्गलसंकाशो सुकुलः स सुदाहृतः । आवर्त्तो
 भ्रमिती बालैः संघातो रोमपुटुकः । शुक्तिश्च शुक्तिसंस्थानै-
 रोमभिर्व्यक्तलक्षणैः । एतेषामेव लोदस्तु अवलीदः प्रकी-
 र्त्तितः । पादुकः पादुकाकारस्तथाचैर्वा पादुकः । बालै-